

“El recull consta de 35 relats, però hi ha moltíssimes més històries”

Joan Casas (l'Hospitalet de Llobregat, 1950), traductor, poeta, crític i dramaturg, va obtenir el premi Víctor Català l'any 1979 amb el recull de relats *Pols de terrat*. Gairebé trenta anys després torna amb un segon recull, *Fora de casa*, publicat a Empúries.

—Heu escrit els contes al llarg de molts anys?

—Els més antics són del 97, però la major part són escrits molt recentment.

—Per què aquest retorn al relat, tan tardà?

—Sóc perfeccionista, i el conte, fins i tot el curt, demana una inversió de temps que no tenia.

—La primera cosa que sobta del volum és que el relat curt, sovint un acudit, s'alterna amb el poc o molt extens, sense compartir estratègies expressives.

—No sabia què fer-ne, dels més curts. Fan de mal publicar. Fins que vaig trobar-los una funció, fan de pausa respiratòria entre els més llargs. M'agrada que en digueu acudits, perquè sovint ho són. Hi ha poemes meus que sovint també ho són. Suposo que també per una voluntat molt clara de treure pretensiositat a l'invent i també d'establir un pacte amb el lector que inclogui l'humor, però l'humor com un element entre més. Ja m'agradaria ser un humorista, però no ho sóc. Vendria més llibres.

—Un punt en comú entre curts i llargs seria la reflexió moral. Hi ha lliçons de vida, escampades per tot el volum.

—Acabo de signar el contracte de traducció de Joseph Joubert, moralista que adoro, dels que tenen més sentit de l'humor, dues coses que caminen juntes. Si en el meu llibre també hi són n'estaria molt content. No de donar lliçons a través de la vida, sinó de treure'n de l'experiència de la vida.

—El conte llarg enfila camins que no són insinuats, al principi, a diferència del que fan molts escriptors, que de bell antuvi ja marquen el terreny en què es mourà el conte. Per què ho feu així?

—Tot sovint perquè no ho sé, cap on anirà el conte. Sempre ho he fet així, sense partit pres inicial. Parteixo d'una imatge, d'una frase que em motiva, no sé per què, i no sé on vaig. I sovint em perdo. Però sí no, la forma la trobo pel camí, a mesura que l'estructura creix. Si des del principi sabés què vull contar no l'escriuria. Em faria una mandra infinita.

Joan Casas publica el recull de relats *Fora de casa*, a l'editorial Empúries.

—Per què heu triat el títol del conte “Fora de casa” per titular el llibre?

—En aquest títol hi ha la metàfora de la vida adulta i també la del viatge, una constant del llibre. No tant del viatge turístic com la recerca d'un lloc, el teu lloc.

—També hi veig un segon viatge, la recerca d'una segona vida.

—Hi ha una voluntat explícita, que no sé si és ben visible, que la veu narradora no sigui sempre la mateixa. No sempre es narra des del punt de vista masculí i no sempre d'una persona de la meua edat.

—Què us facilita, això?

—El joc de viure el joc d'unes altres vides possibles, experiment que deu bastant al teatre.

—El lector, per tant, ha de fixar-se no tan sols en allò que s'hi relata; ha de descobrir qui ho relata.

—De segur. No ho pot donar per assentat, que hi continua la mateixa veu. El joc m'agrada molt i

al llibre hi és, i m'agradaria que encara hi fos en més gran mesura. Els contes no són només històries. Depèn de qui les conta i a qui les conta. Però alhora no és pas un llibre de lectura difícil, em sembla a mi. Demano atenció i sentit de l'humor al lector i després procuro no deixar-lo de la mà per acompanyar-lo on m'agradaria que anéssim. Vull dir que no és un mal llibre d'estiu, tot i que en principi em feia por que sortís en aquestes dates.

—De totes formes, en algun conte, com un de dialogat, el lector ha d'esperar una mica a saber qui parla, no?

—Sí. A veure. En aquest potser es demana al lector una atenció molt afinada. Ha de fer una escenificació mental. Si no, es pot perdre. Però això només passa una vegada.

—Preferiu una lectura seguida o espaiada?

—Espaiada és molt millor. I una mica a l'atzar. És un llibre per a llegir a poc a poc. Això de segur. Cada conte vol la seva lectura i també necessita una reflexió. El lector arriba al final i no pot tornar immediatament al conte següent. Segons la seva habilitat, la pausa pot ser més o menys breu, però hi ha de ser. Hi ha 35 relats, però jo diria que hi ha moltíssimes més històries.

Lluís Bonada